

VENTA

10 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 cénims

ADMINISTRACIÓ

Carrer de Ponent, 1, 1.^a
(Buset baix à la escala)

Surt à llum puntualment
tots los divendres.

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

SUSCRIPCIÓ

ESPAÑA
Un trimestre 1 pesseta

EXTRAORDINARI
Un trimestre 2 pessetas

LAS SUSCRIPCIONS
se pagan per adelantat

Los pagos poden ferse
en sellos de 15 cénims
ó en timbres
especials pera periódichs

EFFECTES DE LA MANIFESTACIÓ

Al veure tant pendó y bandera tanta
com los pobles ne posan en renou,
als de Ca la Ciutat la llaga 'ls cou
y agafan una por que casi espanta.

LAS MANIFESTACIONES DE DIUMENJE

Dos foren los acontecimientos que sobresurrieron lo diumenje passat en aquesta capital: la manifestació antiagregacionista dels pobles del pla i la manifestació dels estudiants portant corobas a la estatua d' en Casanova, darrer canceller en cap que fou de Barcelona.

La primera es motivada a fi de oposarse als plans absorbents del flamant marquès alcalde de Barcelona; la segona obeeix a crear atmosfera contra 'l nou Còdich civil.

Aném donchs a analitzar la significació de cada una d' ellas baix aquests dos punts de vista.

La agregació: Hi ha que mirarla baix dos diferents conceptes: la de moralitat administrativa municipal i la qüestió política. Més clar: la qüestió de conveniència local dels pobles amenaçats d' absorció, i la qüestió de dret.

Respecte a la qüestió de conveniència local, es en la que ab més ó menos bonas rahons poden sostenirse 's dos criteris oposats de convenir ó no convenir als pobles la agregació. Los partidaris d' ella afirman que ab la agregació acabarà 'l caciquisme de poblet que en algunas d' aquestas poblacions impera, que las botigas y las industrias passarian a tindre la importancia de quedar establertes en una capital de primer ordre, y que las vias de comunicacions y las milloras urbanas serian més rápidas y oportunas estant encarregadas a una sola corporació municipal. En cambi 's antiagregacionistas aseguran que ab la agregació tindrian de moment los pobles del pla de Barcelona de carregar ab lo mort dels deutes exorbitants que ha deixat la Exposició, que luego la vida del obrer se faria imposible en aquestos pobles per la pujada que sufririan los lloguers de las casas per 'l augment de las contribuciones y 's articles de primera necessitat per pujar las tarifas dels consums, y que més tart s' arruinarian las industrias y 'l comerç de las botigas perque del centro de la capital no 'n tindrian més igualtat que la dels pagos, mentres las transaccions continuarian afiluhint al mitj en perjudici sempre dels extrems.

En nostre concepte, en aquestos arguments no falta a uns y altres la rahó, per més que creguem que en major grau la tenen los antiagregacionistas.

Que las industrias y estableiments de comerç de las poblacions del pla passaran a tindre més importancia sent de Barcelona, no hi ha dubte; més que aquesta importancia equivalgui al sacrifici pecuniari del augment de tributs en varias formas que tingan de pagar los pobles del pla un cop agregats a la capital, ja son figas d' altre paner. Nosaltres creyem que aquesta positiva ventaja d' un costat quedaria de sobras contrarestrada per la segura perduda del altre.

Que 'l caciquisme de certs tipos d' aquestas poblacions acabarà ab la agregació, també podria resultar cert; més jacs no tindriam, no tenim ja, caciquisme més ó menos il·lustrat ó vergonyant a Barcelona? Tenim que recordar la present administració Rius-Sol-Gonzalez-Fontrodona y tantas otras de passadas, pera convencens que en materias municipals

...de sastrer pots mudar que de regidor no escaparis!

No hi ha donchs que invocar la moralitat administrativa municipal en favor ni en contra de la agregació, perque agregats ó no agregats los pobles, sola ó acompanyada Barcelona, uns y altres seran sempre victimas d' uns ó altres mentres la escombria revolucionaria no vingui a fer bogada neta d' revolució e institucions que tenen de passar tranquilament uns al cementiri y altres a la historia.

L' únich argument que pot afavorir la idea d' agregació es que, efectivament, las milloras urbanas y las facilitats de comunicació podrian rebre més gran impuls tractantse d' un sol municipi en lo pla de Barcelona que de vuyt ó nou en que ara está dividit. Mes si dintre mateix de la Barcelona actual veyem que mentres se gastan milions y milions de pessetas pera embellir ab d'uptosos tarugos la Rambla y vias centrals; si ara ja veyem que molts carrers del mitj de la capital disfrutan d' irritants privilegis en l' empedrat, clavegueras y demés, mentres que 's barris extrems, lo Poble Sec, la Barceloneta, Hostafranchs y carrers ahont sols viu classe obrera están en materias de milloras deixats de la mà del alcalde y de tot l' Ajunta-

ment per no viurehi allí cap regidor ó persona de diners ó influencia, i que tenen d' esperar los pobles en aquest punt un cop sigan agregats a Barcelona? Qui vulgui que 's posi la mà a la butxaça y contesti.

Quedem, donchs, en que baix lo punt de vista de la conveniència dels pobles, si hi ha deu rahons que abonin la agregació, n' existeixen altres deu que las contrastaran y cinquanta més que la refusan.

Tocant a las ventajitas que alguns diuen que los barcelonins podriam tindre ab la agregació, sols hi ha que pensar que com lo dany d' un altre no alivia 'l propi, serà que 's tals subjectes creuen que «La miseria ben repartida toca a menos,» ó que «Mai de molts consols de tonfos,» ó be que «Quants més serém més riurém»

Y si de la part de las conveniencies passém a la part política, a la qüestió de dret, aquí sí que ja no tenim cap dupte per ser antiagregacionistas en la forma en que avuy preté ferse la agregació.

Qui té dret a agregar los pobles a la capital? Per nosaltres, ningú més que ells mateixos: es a dir: los pobles y la capital. Y no 'ns vinguin invocant lleys, decretis ni cap xanfayna legal en pro ni en contra de la agregació. Tant despreciam los que afavoreixin nostra idea com los que la ataquin. Nosaltres basém sempre nostras deduccions en lo bon criteri liberal, y lley que no consagri 'l dret natural de tothom la considerem tiránica tant si de moment nos afavoreix com si 's contraria.

La agregació no pot ferse ab justicia sino voluntaria per sufragi universal los pobles que la vulguin, y acceptantla, també per sufragi universal, la capital dels pobles ab qui la vulgui. Fer altra cosa es disposar dels pobles com d' un remat de bens, y la bona teoria liberal reclama que tenen de passar a la historia totes las institucions que disposan d' un individu ó d' una entitat social sense sa expresa, espontánea y decidida voluntat.

Per nosaltres se diga Rius y Taulet, se diga Sagasta, se diga lley, se diga dimonis, comet una tiranía agregant los pobles del pla de Barcelona a la capital sense la voluntat expresa y llibèrrimament manifestada de la capital y dels pobles pera agregarse mútuament.

Per tals arguments som antiagregacionistas avuy, com potser no ho seriam en altres circumstancias, y aplaudim la grandiosa manifestació que diumenje feren los pobles del pla, per més que jutjem casi inútils los lloables esforços, perque 'l principi d' autoritat está acostumat a tirar al dret en sos abusos sense preocuparse del plany d' aquell a qui tiranisa.

Ab l' altra manifestació, ab la dels estudiants, francament, no podém entusiasmar-nos. S' hi donà color de protesta contra 'l Còdich civil, y ja tenim dit que aquesta qüestió ab que han mogut tanta fressa los *englantinyres* y demés *guillats* del catalanisme, nos ha de tindre sense cuydado als que no podém deixar als nostres *herens* més que algun deute del forner ó del sastrer, y algun lloguer de casa per pagar.

La tanremenada dissolució de la familia catalana ab lo nou Còdich civil no obeeix més que al desitj d' aguantar a Catalunya la anti-racional y anti-democràtica costum de perpetuar l' *Hereu*, y si no fos perque cadascú a casa seva té dret a fer lo que li dongui la gana valdament siga caminar de cap per terra, diriam que ara 's castellans fan un favor a Catalunya que no sab agrahirlos la egoista y rancia classe del *hereu* y de las *dobblas* de quatre.

Reconeixem lo dret que tenen a no veures legisats per Castilla, com nosaltres no voldriam veure nostres drets legisats per ningú; mes com la gent del diner no 's cuyda may del treballador, ara 'ns toca a nosaltres mirarnos las rahons desde la barrera, dihent dels rabiosos governants a la madrilenya y dels furiosos catalanistas reaccionaris:—Si m' embrutas t' enmascaro.

Tals son las rahons que 'ns fan considerar tan diferents l' una de l' altra las duas manifestacions del passat diumenje.

LA QUARESMA

.....

Ben mirat, ni 's que no creuen ab la religió catòlica-apostòlica y ruchmansa, ni 's que

hi creuen, los serveix la Quaresma. Es simplement lo nom que se li donà en aquells temps que fins creya la gent que 's ases volavan.

Ja que casi som a la última setmana, no serà per demés fer un petit judici; y no ho be fet abans, perque no m' surtis cap predicavre des-esperat dientme que soch un esgarria-cris.

Los que no creuen ab semblants tonterias tant los fa menjar carn l' un dia com l' altre, y los que diuen creuèrhi, se valen de la butlla que, mediant certa caniat, los permet lo que no pot fer un pobre que no té per gastarne.

Quants n' hi ha que passen per fervents catòlics y menjaran carn si no fos per comprometre ab la familia ó per altres miras, pero no perque mani la Iglesia lo menjar magre!

Doncu una miradeta per las fondas y restaurants y os convencèreu de la realitat. Hi veuréu algun foraster que en lo seu pobre fa lo paper de frare y no pot sentir a parlar que algú en tal dia hagi menjat carn, y fins quitaria 'l pa d' un obrer si sabia que no cumplia ab los preceptes; mes fora de casa ja ha perdut los escrúpols y es pitjor que un altre.

Aquestos son hipòcritas farsants, y tenim que la Quaresma no es per dejunar, sino pera comprometre als mateixos que la defensan; sent aixís hi es per demés.

•

Ara passém a un altra part. Durant las set setmanas, com es sapigut, en las iglesias parroquials se celebran sermons, los quals solen ser molt concorreguts.

Qui hi va? Tothom, y aném per parts. Hi veuréu, en primer lloch, a uns quants tranquils que gosan sentir las mil bestieses que diuen; hi veuréu també a alguns joves que 's ve be per veure las xicotas y aquestas per veure als joves; alguns vells y velias que no fan més que dormir; canalla que s' entreté jugant; catòlics pera espisar a uns y altres, y algun capellà pera presumirse de que es més eloquent que 'l que brama.

També tenim que ningú hi va com requereix l' acte; sent aixís son inútils los esforços, y va quedant demostrat que la Quaresma no serveix per res...

Finalment: hasta 'l cleri ruch que crida com un desesperat dalt del cubell, se buria de la Quaresma, insultant, durant las set setmanas a tothom y dihent paraulas tan inconvenients en un lloch que diuen que es sagrat, que fins més de quatre vegadas fa horroritzar y seria processat qualsevol ciutadà que en públich las pronuncias, posant en molt mal estat a la religió moral y redemptora de la humanitat.

Ja ho veyéu: fins aquestos que deuria respectarla, se valen d' ella pera insultar al qui com ell no pensa ó no 's vol creure.

Per acabar de demostrar que no hi ha ningú que hi cregui, falta presentar la confessió. Ficeuse en una noya guapa y veuréu que hi está molt rato; proba que té molts pecats; pero desgraciadament resulta que no passa sino a las guapas, puig las que han tingut la pega de sortir llejtas, prompte están despatxadas. Després ficeuse en los vells, y notaréu perfectament que 'l que no té cap diner també queda prompte despatxat, y 'l que ha tingut la sort de tenirne algun, es desgraciat ab pecats y ho demostra 'l que passa molts estonas y que 'l capellà té de feril moltsas visitas a casa seva perque no vagi malament... ab lo testament; y finalment, la canalleta, que la despatxan... com un repartidor programas de teatro.

DR. CANSALADA

CARTAS DE FORA

.....

Condennat company: Lo nostre rector es un modolo de ensinotat; jo crech que está suscrit a La TRAMONTANA y La Campana, perque encara no portan alguna noticia d' ell, aquesta periódica, al endema ja la publica al peu del altar, y ja deu pensar que las donas d' aquí també la llegeixen quan diu que valdria més que 's cuydassin de casa seva.

L' altre diumenje va anunciar lo següent: que recomenava a tot lo pobre que pel sant diuen y sant diuendres, no li portin ciris de segons quins puntes, perque donan la cera molt dolenta, y va dir que ell se vendria a la sagristia de cera bona, y ab aixó que li comprassin los ciris a n' ell; diguéll lo tonto a mossen Puy, ay, Puy; a ningú més que ell li podia ocorre tal aldea.

Molta part d' aquest pobre va a missas sols per sentirlo predicar, perque n' hi ha pera llogar cadiras, no més s' ocupa en amenaçarnos y renyarnos, y donar consells qu' ell mateix no 's compleix.

Diguilhi que prediqui qué son aquells convits i aque- llas viaticas que tot sovint té de senyors de l'alta aristoc- racia.

També diu que estranya molt que en un poble com aquest no s'ha fessit dir cap bé dels difunts, però lo ho del bé seria per ell i per això pídola; senyal que deu acabar los santíssims.

Prou per avuy i Deu hi fassi trobar un duro antes de trobar-se ab un mossen com aquest.

M. I. Guisvó.

Prades 8 Abril de 1889.

Socarrimat Director: No sé que redimontes s'enen lo mossen-major i la major-dona de aquest poble, que s'ha diu que ell li ha dit que s' busqui colla per altre constat i ella ha respost que després de ha perdut lo joventut servint, no es cosa de que ara tingui de buscarla per altre cantó, perquè aquí s'ha menjat la carn que roseguí l'ox s. No sé com acabaré aquest conflicte parroquial. Veurem.

Un'altra n'ha fet lo mateix enstant que val la pena de mencionarla. Li convenia que s' fes una parell en una propietat llienda ab lo cementiri, y no tenint diners la propietaria, lo mossen n'hi deia per sos conveniencies. Morí després la veïna, que ja era molt vella, y l' sacerdot se dirigí al fill de la difunta dibenit a poca diferència.

«Espero que m' pagarà lo que sa mare m' deu y rosió m' ha promés pagar (lo fill no s' sabia una paraula), advertintli que no m' fassi l' sort, perquè m' valdrà de tots lo medis per obligarlo a pagar. Desgraciada.» De vant de tan caritativas rahons s' espantá l' pobre sicut y correuó á enmanllevar lo diners pera pagar al enstant.

Si al tal mossen Deu li perdona s' acaba como ell los deutes als feligresos, ja pot amantir pera fer compaña á can Pere Botero á tots los tramontanyes y en

Per de La Botxa

•

Sarriol 9 Abril 1889.

Apreciat Director: Lo rector d' aquí ha puat al cubell y ha cridat contra s' que anavan als teatros, cafés y balls, y no s' acostavan á missa. Però senyor rector, ¿no pot triar cada qual las diversiones que més li agradin? Y además, ¿per qué n' es crida desde ahont no tenim facultats pera contestarli? No n' es cuydém pas nosaltres d' aquelles majordonetes joventes y tan guapetes que té votó á casa seva?

Després tenim á mossen Cagarot, que si del rector no hi ha un tip, d' ell n' hi ha set tips y mitj. Altre dia al camí del cementiri volia que s' llevés la gorra un honrat vehi d' aquest poble que tornava del treball, dibenit ab paraules molt poch prudentes y en presencia del públic que acompanyava un difunt, junt ab duas ó tres creus. (Será tal volta per las creus lo fer llevar la gorra! Si es aixis no podrém portar may res al cap, puig las creus pela veïna d' aquesta vila may s' acabarán men- tres tinguem un ructor y un aprenent d' ofici com ell.

Prou per avuy. Si per cas continúa movent escándol li recordaré alló de la clau del cementiri y altres fetis que avuy callém per no cansar.

N. N.

•

Vilanova y Geltrú 10 Abril 1889.

Amich Director: La setmana passada li vaig prometre que si l' Dimoni ho volia li faria cinch céntims de la conferencia que sobre las donas ha donat lo pare Juvé en la cova mística de ca la Maria de la Geltrú, y vaig á cumplirla la prometenca, com dirian los catòlics.

Comensaré per dirli que l' tal Juvé semblava de un inquisidor ab l' aparato de que s' rodeja pera far sa predicá á las faldilles solas, ja que no més podian entrarhi donas y capellans. Estava dalt de una tarima asentat en una cadira y al devant hi tenia una taula negra ab dos ciris y un santicristó.

Durant la predicá digué que las donas tenian de ser unes bones cristianes, y que no tenian de creure res mes que lo que elle predicava, que es lo que la religió mana. Digué també que si las donas tenian cristianes creas degut á Deu, y que si Deu volgués no n' tindrian. També va explicar una infinitat de miracles, que si li hi tingües de transmetre no acabaria may.

No li sembla, Sr. Director, que aquesta gent negra té molta barra pera dir tanta diableria devant d' una població tan liberal é ilustrada com Vilanova? Per desgracia nostra encara hi ha molta llana pera esquilhar, y es precis que vingui un altre any 35 pera fer neteja de tota aquesta gent que vol viure recreada á costa dels ignorants, y que l' dia que l' poble esgüi degudament il·lustrat tindran de treballar com los demés.

Disposi del seu amich y company d' infern

X. X.

Heu rebut una atenta carta del professor de la escola laica de Malgrat, que tant de la correspondencia d' aquella vila inserta en nostre periódich la setmana passada, principalment per cridatels ofensiva pel grup de lliurepensadors de la cementada població, y afirmant luego que lo que en ella s' ha diu tot es mentida y respon- tan sols á reaccions personals de son firmant.

A pensar de que ja tenim dit que la secció de car- tas de fora es una tribuna lliure, y per lo tant, y mes enant firmada la carta, no n' es directament responsable la redacció, tenim de suplicar el ciutad professor que s' fici en los següents extrínca que determinan lo carácter, la fecció especial d' aquella correspondencia, y poter

se convencí de que quan menos ha agafat un punt massa alt lo to de las sevas cartas:

1.ª La carta de Malgrat inserta en La TRAMONTANA está escrita en defensas propias (conteniente á una del corresponsal de La Tronada, en aquella mateixa població), y afirma que abens ha sigut insolent per dit corresponsal l' autor de la referida carta.

2.ª Las frases duras van dirigidas al corresponsal de La Tronada, del que diu que amaga la carta, y per extensió á algú d' ella, que difficilmente pot considerarse que sigui del grupo de los lliurepensadors, que no s' anomena, y que fins acceptant que ho sigui, aquest algú may pot ser considerat la entitat corporativa.

3.ª La quantitat capital, y d' ella s' descartan todas las sistemografías de vehinas y per ella s' inserta la carta en nostre periódich, está en si es cert ó no que l' firmant ha sigut expulsat d' un grup á que no ha pertenescut, y en si ha cambiat ó no d' opinions segons sas conveniencies ó necessitats, cosas afirmadas per l' un y negadas per l' altre corresponsal.

Ficis be en aixó lo professor de la escola laica de Malgrat, y no creyém que excapi á se penetració la impossibilitat de que nosaltres vegesim, ni vejém encara, atencs á la corporació de lliurepensadors d' aquella vila, cosa que no s' plauria may se digui com vulgui y penssi ab qui vulgui, porque sabem molt be distingir entre las personas y los ideas, y entre s' defectes y las pasiones de las unas y la bondad de las otras.

Y acabem per no allargar més la conteste, que molt més podrian dirhi, fent constar que may negarém nostras columnas per la defensa de qui s' cregui atacat en ellas, puig defensors de la més estricta justicia, jamay voldrém lograr cap ventajita ni benefici á costa de lo que creguém injust, cosa que distan molt y molt de practicar lo que, com lo pretingut doctor Gabarró, preferíem més fer obsecats fanáticos de sa persona que intelijents y convenuts partidaris d' una idea.

A UN CLERIRUCH

•••

Si passas per un carrer, borlas de tu veurás fer una mojestaria; te diuben sacó de carbó, ab la única intenció de molestarle.

Te diuben escarabat y no es dir cap diabarot, puig es molt negre ton hábit y ton chapelas, y l' teu nas sembla un caisé de posar pebre.

Te diuben que ara un martell, y qui ho diu, á fe de Dell, de res s' enganya; puig clavos sense parar tot lo que s' pugui clavar ab molta maña.

Si passas per la Canuda, te diuben cuca-llanuda y encara més; tu començas á enfadarte més per s' no pots girarte á dirlos res.

Si fosses més decidit una quantia trompia de seguit repararias; mes comprench perfectament que si no hi hagües ja gent prou que ho faria.

De desde dalt de la tronca las sentir á tons donas las tevas veus; mes lo gent ab qui tradices diuben sempre que predica lo que no creus.

Ab tot y aixó qui t' molesta sent per tu como una envieja per confessar; porque quan ve una noyeta un pedó, á la boqueta li pots donar.

Sentint que t' dich la vritat dirás tot enfuriamat estich perdut; aixó sí que á mi no m' pega; y jo diré, qui semaga... ja ha rebut.

ESTIMA-BONIS

Pel dijous gras de la setmana próxima tindrà lloch, com de costum de cada any, lo sopar de promiscuació organissat per la unió de lliure pensadora La Llum, com á protesta contra s' que creuhén ó be ho fan veure en la tarabana- nada de que aquell dia y alguns altres del present carnaval místich no s' pot menjar carn, y menos barrejar ab carn y peix.

Lo cubert será d' onze rals per barba las personas grans y set rals las criaturas de menos de deu anys, comprenentse en aquesta cantitat lo sopar y l' café.

En lo propi local de la La Llum, carrer de Ferlandina, 20, pis primer, y en nostra Adm- nistració, se reben adhesions y s' proporcionan las contrasenyas pera assistir á tal acte.

Per la tarde del propi dijous sant tindrà lloch en lo mateix local de La Llum una sessió de propaganda lliurepensadora á propósit de la diada, prenenthi part varios y distingits ora- dors d' aquella é d' altres corporacions lliure- pensadoras.

Avant sempre yotonelll sens temor ni descansar, que en lo mon hi ha que esquilur molta llana de ciutell.

•••

A Madrid están que no hi veuben de cap ull ab las peripetias del judici oral sobre l' crim del carrer de Fuencarral.

Crech que de moment, darrera la Higinia y en Varela, ha perdut l' interés la política y cañ fins no s' han recordat dels toros.

Las grans senyoras y senyoretas més tabulas de la aristocracia han anat á buscar emocions en aquell judici, lo que proba lo poch que ellas ne tenen, divertintse allí com si fossin al Veloq- Club, al torin ó en puesto pitjor.

¡Y dirán luego que allí es una classe su- perior!

Si acá una classe superior... de bandarras.

•••

En una sola sessió d' aquest judici oral que no s' dongueren entradas de preferencia als aristócratas, sigué la única en que no hi hagü escándol.

Donchs y la educació que preten tindre la gent del diner molt per demunt del poble baix y descamiat, que diuben ell!

Ja veurán, están molt ben educats... pels vicis y las corrupcions.

Com que saben dissimularho.

Aquí está tot lo talent de molts d' aquestos sers superiors...

•••

Lo sabellut Diari de Barcelona ha dit que á la manifestació antiagregacionista de diuenoje hi anavan de 2 á 3.000 personas.

Lo Diluvi en cambi ha assegurat que eran més de 40,000.

Y en aixó tothom hi surt perdent.

Perque s' que de fora llegeixin tot dos pe- riódichs, pensarán si som bojos á Barcelona, que no sabem distingir si en una manifestació hi van dos ó tres mil personas ó si n' hi van quaranta mil.

La diferencia no es gayre: un gruix d' agre- gació.

•••

Ab una xanfayna de casi tots los partits s' ha constituhit á Barcelona una lliga de la moralitat electoral.

Ja ho entench.

Lo dia de las eleccions veurán qui amagará l' ou l' un al altre.

•••

Lo partit federal no ha volgut en aquesta ciutat formar part de la lliga de la moralitat electoral.

En un notable document en que fan constar sa negativa á la Comissió organissadora, diuben que no volen coaligarse en materias de moralitat electoral ab los monárquichs, porque de la restauració ensá no han fet res més que immoralitats en lo que ara hi proclamam la moral.

Aplaudeixo de bon cor aquest acte.

Ja es hora de deixar la hipocresia á un recó y cantarlas claras en tot y per tot.

•••

Lo dimecres d' aquesta setmana, dia 10 de Abril, feu setze anys que s' carlins tenian de retirar-se vergonyosament de devant dels murs de Puigcerdá, que tant y tant alt sapigué posar lo nom liberal en la passada guerra civil.

Al recordar aquesta fetxa es just rendir un tribut d' admiració als fills de la heróica vila ahont lo carlisme es planta exótica, y una llá- grima á la memoria del general Cabrinety, sacri- ficat, més que pels carlins, per las ambicions dels militars que volian portarnos la restaura- ció borbónica.

(Gloria á Puigcerdá)

•••

Están aplassadas las eleccions municipals pel Deseembre próxim.

Llástima que no siga pel Janer.

Lo mes dels gais es sempre lo més apropiat
pera eleccions.

¡Resulta sempre comesta tanta gatada!

Lo pròxim diumenje, a las nou del mati, tin-
drà lloch en lo Teatro de Novedats l' anunciat
meeting de caràcter internacional en favor de
la pau i de la fraternitat dels pobles.

L' acte revestirà sens dubte trascendental im-
portància, tant pel número y calitat d' oradors
que hi tenen de pendre part, com per las adhe-
sions de fora que s' han rebut pel citat meeting
y que seràn llegidas devant del públich que hi
assisteixi.

En lo número pròxim farém una resenya y
un judici de tal aconteixement.

No tot han de ser fatigas per la justícia histó-
rica per lo que respecta a las peripeccias del
crim del carrer de Fuencarral.

Lo nou camí en que ha entrat aquesta qües-
tió li ha proporcionat també alguna gloria.

Nada menor que... han sigut denunciats set
ó vuyt diaris de Madrid ad motiu de las darre-
ras diligencias judiciales que s' están practicant.

Es un consol l' ésser periodista.
Es a dir, un consol pel fiscal.

Perque si la justícia no pot treure l' aygua
clara d' un crim, a lo menos té sempre abont
ebravarse.

Invitats per la Unió de Resistencia de Saba-
dell, lo dissapte passat anaren nostre director y
l' amic Torrents a aquella ciutat a celebrar un
meeting en los Camps de Recreo en favor de
dita Unió.

Siga que la reunió no fos prou ben anuncia-
da, siga que altrás corporacions donguessin
funció, com lo Centro Federal, que n' donà
una d' arros ab gimnástica, no sabem si per dis-
treure gent del meeting obrer, ó siga per lo
que s' vulga, lo cas fou que al gran local dels
Camps de Recreo semblava que si fes *La soledad
de los bancos y corrida de ratones*, per la
poca gent que hi acudi, puig tres ó quatre cen-
tas personas es poch més que res tractantse
de aquell acte y d' una ciutat com Sabadell.

Lo meeting no obstant va celebrarse, y cre-
yém que la escassa concurrència n' sorri com-
placuda en tot, menos en lo fret que s' hi
sentia.

Per sensible que siga, es precis dir la veritat.
Sols aixís un logra ésser cregut sempre.

En Romero Robledo ha explanat una inter-
pelació a las Cortes sobre certs detalls de la
justícia histórica en lo que respecta al célebre crim
de Madrid.

Y en lo Congrès també hi ha hagut una pila
d' enredos y més de quatre cops no s' han entés.
Vamos, com en lo judici oral de marras.

La comedia que a Fransa están representant
la Liga dels patriotes y l' Govern, ha acabat
ab lo saynete de la fugida d' en Boulanger cap
a Bélgica.

Aixó del bulangerisme, tant per part d' uns
com d' altres, ha comensat per broma, ha ame-
nassat ser tràgich, y acabarà en ridícul.

Un amic nostre d' Alella enfaixà un núme-
ro de La Tramontana de la setmana passada, hi
posà l' sello, y la tirà al correu pel vicari de
aquella localitat, a fi de que s' enterés de la co-
rrespondencia en que s' parlava d' ell.

Donchs sacchéi que l' Administrador de co-
rreus, ficantse en lo que no li tocava, envià pel
carter un recado a qui l' havia portat al correu,
dibentli que no volia ser blanco de aquestas
porquerías; que si volia enviar aquestos peri-
ódichs que li portés ell mateix, y que l' peri-
ódich quedaba detingut.

Pero Sr. Administrador del diable, qui li ha
manat ficarse en camisas d' onze varas? Qué no
sab que per més contrari en idees que sigui de
La Tramontana té la obligació, com empleat de
correus, de tractar igual a nostre periódich que
al *Correu Catalá, Brusi* y demés faramalla
reaccionaria?

Vagi ab cuydado a tornathi, perque si n' s
proposém potser li surti cara la broma.

Lo diumenje passat va celebrarse a Sabadell
l' enterro civil del nen Served Miquel Sallent,
fill dels conseqüents Il·lustradors Joseph

Miquel y Josepha Sallent, ja civilment casats.
Al dolórens de la perdua soferta per aquestos
parets, també l' felicitem per haver sapigut
emancipar sa conciencia y la de sos fills de tot
jou religiós.

TORNARÁN...

Tornarán a pujar los escumbrissayras
pels plans del veïnan, a
pensar de las ordes molt endrógas
que en Paço va donar.

Tornarán a sortir per Carnesolitas
certs tipos disfressats,
y después sortiran las profesions
que s' fan pel dijous sant.

Tornarán a sortir clavells y roasas
alla pel mes de May, y
també sortiran los gaves nines
quan fassin Jochs Florals.

Tornarán a votar morts y guinzillas
quan fassin concejals,
y después sortiran quan sigui Corpus
las trampas y las gacetas.

Tornarán don Anton a fer viatjes
com va fer temps atrás,
sent fàcil que no passi per Sevilla
per por de ser xuliat.

Tornarán altre cop a disputarse
Llauders y Nocedals...
y la rala que vaig gastar-me per un decim...
aquests... no tornarán.

Dolores Moya

Mossen Benet, rector del Prat de Llobregat,
vingim aquí y escolti: Cóm es que s' ha afi-
onant tant y tant a maltractar als liberals des-
de la trona y l' altar, punt desde ahont no po-
dém venir a estrararli las orellas ni a ferlo corre
com quan anava ab los carlins: Vosté n' s busca
lo cost, y com nosalres ja n' s hem fet *de-ide-
m* ab vosté y ab Son Amo, voto ell a n' Ell que si
nos hi posém se trobarà la sabata en son peu.

De moment, sípiga que li dihem que alló de
las campanas que está fent ab l' Ajuntament, es
un abús de sotana que sols pot passar en aques-
tos temps liberals vergonyants en que las altas
autoritats d' Espanya no s' streixeixen ab vostés
per temor a lo que no s' ajudessin a aguantar la
farsa política que avuy impers.

Mes ara m' adono que estich encarrant-me ab
mossen Benet, sacerdot empedernit en la classe,
y a qui interessa saber lo ell fa es als des-
llanegats llegidors de La Tramontana.

Donchs sí, havent quedat vacant la plassa de
tocador de campanas del Prat, l' Ajuntament,
en us de son dret amparat per la llei, va nom-
brar un campaner. Al saberho mossen Benet,
desde l' cubell del Esperit Sant las prengué
contra l' tal nomenbrament, manant als seus fel-
ligresos que quan necessitessin las campanas ac-
dissin a ell y may al campaner per l' Ajunta-
ment nomenbrat.

Mossen Benet se funda, al fer aixó, en que
l' ofici no li dona prou pera mantindres ell y la
majordona, a la qual té d' atipar, y més aquest
any que en la fruita del seu hort ha tingut ma-
la collita. Ell vol que la majordona li toqui las
campanas y ell ne tregui l' such, y encara afe-
geix que si ab aixó no n' té prou agafarà la
administració del cementiri, y no sé encara
si pretén, cas aixó de no bastarli, de menjarse
vius a tots sos fel·ligresos, perque es lo que ell
diu: «Jo no m' tinch pas de morir de gana!» Y
si de gana n' tregina com set empleats de nou,
calculin lo perill de qui se li posi a tret de mos-
segada.

Fa ja algun temps, quan teniam allí de co-
rresponsal un tal Gil, nos ocuparem del tal
Benet; com ara no hi tenim ningú, fem assaber
als habitants del Prat que si entre ells se troba
qui vulga sostenir los drets del poble y del
Ajuntament contra la avaricia y ls abusos de
mossen Benet, que posém a sa disposició las
columnas de La Tramontana ab la seguretat de
que no l' hem de comprometre en res de lo que
no li convinga, y cantarem las quaranta de va-
lent al reverent de las Campanas y pretendent
del cementiri mossen Benet Torres.

Nosalres som aixís.
De tot podrán acusarnos, si volen, menos de
que no parlem clar.

Lo dissapte de la setmana antepassada hi ha-
gué un casi escándol en una barbería del carrer
de Tallers, sobres que un parroquí, ab mals
modos y pitjors ademans, volia passar la tanda
d' espera a un vellet que li tocava afeytarse
abans del escándol.

Apaciguet aquest per las rahons de tothom
que justificá que l' vell era primer, y apaciguet
potser més que per las bones rahons per que-
drar vuyda en aquell moment un altra cadira,
se assegut, se tragué l' barret, y aparegut un
cap ab coroneta.

Com hi havia algun llegidor de La TRAMON-
TANA present, procurá averiguar qui era aquella
reverencia escandalosa, y resultá que s' ne po-
drá donar rahó de qui era, aquell célebre *pare
Pico*, gran organisador de pelegrinacions y
bramador sgrat y rabió de contra ls liberals.

¡Diantre de genits dels de la mansuet evan-
gèlica!

Lo que pot l' esperit de competència.

Perque l' passat diumenje una companyia
dramática estava fent funció al Teatro de Mal-
grat, mossen Valeri, enfilat al cost del lleixiu
parroquí, descarregá tal pedregada de disbar-
tats contra ls actors, que n' hi havia pera fer
caure en bassa a la més ben ensumada filla de
la Maria.

Excomunicá als artistes y als que ls anavan
a veure, dihent que encara no n' tenian prou
de fer funció pel vespre, que fins ne feyan per
la tarde. ¡Horror!!! Com si ell no fes sas fey-
nas demati, tarde ó vespre, sempre que n' té
ganas.

Es tant lo que ab sas cridorias ha deixat es-
pelimat als aficionats a espectacles místichs,
que diumenje vinent, si no hi ha res de nou,
prometen donarli un xich més de feyna als ac-
tors y menos ovelles al corral.

Fruyts naturals de la intolerancia.

Al corral de la llana clatelluda de Vilaver-
tr, provincia de Tarragona, hi ha comparegut
mossen Cristófol (a) *Patatero*, a fer las feynas de
baladre sense sustancia, dihent desde l' cubell
sgrat, entre altrás barbaritats de menor quan-
tia, que era més pecat lo blasfemar de Deu que
no pas que un fill matés a son pare y a sa mare
y despres se rentés las mans ab la seva sanch.

Y com Vilavertr es un poble bastant lliberal,
los fel·ligresos s' han escoltat al *mossego
Patatero* com qui sent bramà a un asc, y fins s' ale-
geix que sigui té ganas de fer que s' despedeixi
a tan distingit cridayer ab algunas fregas de palo
santo.

No fora mal vici que ls pobles las enfillessin
per aquest cantó.

No tardarian a emanciparse de certas bes-
tias sagradas.

ANAGRAMA

Mireu si es burro en Gamot,
que pregona ve molt ast
que un dia veje un total
sobres los morros d' un bit.

A. GIBERT

XARADA

Tercera es arbre y carrier
hu en plural es una carta,
y lo sereno l' tres-quarta
de nit l' ha de menester.
Dos la claror en plural
y nom de dona es tres-prima:
¡un pensament no s' hi arriua!
dona, nom d' home es lo Total.

E. COSTA

GEROGLÍFICH

LL
JO
NO FA
RIA
M
DON

R. CASTELLÉ

SOLUCIONS

A LAS CARRERAS DEL NÚMERO PASSAT

XARADA 1.—SO-FA 6-RS.
GEROGLÍFICH 1.—Al lleixiu tota cuca viu.
Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Anillo de la Universitat, 8